

δημοτικῶν τραγουδιῶν, ἐνῶ καὶ ἡ λογοτεχνικὴ των ἀξία εἶναι ἀπολύτως ἐμφανής.

Τὰ μοιρολόγια ἢ τὰ τραγούδια τοῦ χάρου εἶναι ἀναμφισβητήτως τὰ ὠραιότερα ἐκ τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, ὃ δὲ ἀριθμὸς των μέγας. Ἡ πληθώρα των αὐτῆ ἐξηγείται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ μέγιστον αὐτῶν μέρος εἶναι δημιουργήμα τῆς στιγμῆς διὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ πόνου καὶ τῆς λύπης τῶν οἰκείων τοῦ θανόντος. Ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς ὑπῆρχεν εἰδικὴ τάξις γυναικῶν, (αἱ ὁποῖαι ἔφερον τὸ ὄνομα μοιρολόγιστρες,) ἔργον ἔχουσῶν νὰ συνθέτουν ποιήματα διὰ νὰ θρηνήσουν τὸν ἀποθανόντα, ἀναλόγως τοῦ φύλου του, τῆς ἡλικίας του, τῆς τάξεώς του, τῆς οἰκογενειακῆς ιδιότητός του, πρὸ τῆς ἐκφορᾶς τοῦ νεκροῦ του ἢ καὶ κατ' αὐτήν. Τὸ ἔθιμον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔλκει τὴν ἀρχὴν του ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἑλληνικῶν χρόνων, μαρτυρίας δὲ τῆς ὑπάρξεως του ἀνευρίσκομεν εἰς τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου κατὰ τὴν προετοιμασίαν διὰ τὴν ταφὴν τοῦ Ἑκτορος, διασώζεται καὶ μέχρι σήμερον, ἀλλ' εἰς παραπολὺ μικρότερον βαθμόν. Οἱ αὐτοσχεδιασταὶ δὲ αὐτοὶ τῶν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ἐμμέτρων θρήνων ἠναγκασμένοι νὰ συνθέτουν τὰ μοιρολόγια των ἀναλόγως τοῦ ἀποθανόντος, ἔπρεπε νὰ ἐξάπτουν τὴν φαντασίαν των εἰς δημιουργίαν νέου ποιήματος, ἂν καὶ πολλαὶ ἀπὸ τὰς θρηνωδοὺς τχύτας δὲν ἀπέφευγον νὰ χρησιμοποιοῦν καὶ παλαιότερα, τὰ ὁποῖα ἔνεκα τῆς ἐμφανοῦς ὠραιότητός των διεσώζοντο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Τὰ μοιρολόγια μαζί με τὰ γαμήλια δημοτικὰ τραγούδια, τὰ ἐργατικά, τὰ χελιδονίσματα καὶ τὰ νανουρίσματα ἀποτελοῦν λαμπρὰς μαρτυρίας τῆς διὰ μέσου τῶν αἰῶνων διασώσεως ἐθίμων, παραδόσεων χαρακτηριστικῶν τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς ἀπὸ τῶν μυθικῶν σχεδὸν χρόνων μέχρι τῶν νεωτάτων, ἀφοῦ μάλιστα τινὰ ἐξ αὐτῶν ὁμοιάζουν καὶ εἰς τὴν φράσιν ἀκόμη.

Εἰς τὰ τραγούδια τοῦ χάρου ἢ μοιρολόγια ἐμφανίζεται ὀλοκληρωτικῶς δύναται τις νὰ εἴπῃ ἢ ποιητικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ διάθεσις καὶ ἡ ποιητικὴ ἱκανότης του. Θαυμαστὰ διὰ τὸ ἀληθὲς πάθος των, τὴν ἐκφραστικὴν δύναμιν, τὴν τεχνικὴν τελειότητα, τὴν λεπτότητα καὶ καλλονὴν τῶν ποιητικῶν εἰκόνων, ἀποτελοῦν ἀφογα—κατὰ τὸ μέγιστον μέρος των—δημιουργήματα φαντασίας. Ὁ γενικὸς πρὸς αὐτὰ θαυμασμὸς οὐδῶως εἶναι ἀδικαιολόγητος.